

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 100/2016
28.03.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Биљане Синановић, Милунке Цветковић, Горана Чавлине и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Зорицом Стојковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Ј.Ш., због кривичног дела разбојништво у покушају из члана 206. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адв. Ш.П., поднетом против правноснажних пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 2406/12 од 19.06.2013. године и Кж3 8/13 од 13.11.2014. године, у седници већа одржаној дана 28.03.2016. године, једногласно је, донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ј.Ш., адв. Ш.П., поднет против правноснажних пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 2406/12 од 19.06.2013. године и Кж3 8/13 од 13.11.2014. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду К бр. 3004/10 од 09.04.2012. године, ставом I изреке оглашени су кривим: окривљени Г.Г. за кривично дело разбојништво из члана 206. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 10 месеци у коју му је урачунато и време проведено у притвору почев од 21.12.1997. године до 04.12.1998. године, а окривљени Д.Н. због кривичног дела тешка крађа помагањем из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 35. став 1. и 2. КЗ за које му је изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци и истовремено одређено да се она неће извршити ако окривљени у року од две године од дана правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело. У изречену казну затвора окривљеном је урачунато и време проведено у притвору почев од 24.12.1997. године до 20.01.1998. године. На основу члана 92. став 1. КЗ од окривљеног Г.Г. је одузета имовинска корист која је прибављена кривичним делом у износу од 1.150,00 динара и исти је обавезан да наведени износ уплати у корист буџета Републике Србије у року до два месеца од дана правноснажности

пресуде. На основу члана 196. став 3. ЗКП окривљени Г.Г. и Д.Н. су обавезани да плате трошкове кривичног поступка и то окривљени Г.Г. у износу од 6.719,00 динара а окривљени Д.Н. у износу од 19.952,00 динара као и судски паушал сваки понаособ у износима од по 10.000,00 динара, у року од три месеца од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Ставом II изреке првостепене пресуде окривљени Ј.Ш. је на основу члана 355. тачка 2. ЗКП ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело разбојништво из члана 206. став 1. КЗ и кривично дело разбојништво у покушају из члана 206. став 1. у вези члана 30. КЗ. Оштећени је на основу члана 206. став 3. ЗКП ради остваривања имовинско-правног захтева упућен на парницу. На основу члана 197. став 1. ЗКП одлучено је да трошкови кривичног поступка у том делу падну на терет буџетских средстава Републике Србије.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 2406/12 од 19.06.2013. године у ставу I изреке уважена је жалба Основног јавног тужиоца у Новом Саду а првостепена пресуда у односу на окривљене Г.Г. и Ј.Ш., преиначена тако што су окривљени оглашени кривим због кривичног дела разбојништво из члана 206. став 1. у вези члана 33. КЗ а окривљени Ј.Ш. и због кривичног дела разбојништво у покушају из члана 206. став 1. у вези члана 30. КЗ и осуђени и то окривљени Г.Г. на казну затвора у трајању од две године у коју му је урачунато и време проведено у притвору од 21.12.1997. године до 04.12.1998. године, а окривљени Ј.Ш. након што су му претходно утврђене појединачне казне затвора и то за кривично дело из члана 206. став 1. у вези члана 33. КЗ казна затвора у трајању од две године, а за кривично дело из члана 206. став 1. у вези члана 30. КЗ казна затвора у трајању од једне године осуђен на јединствену казну затвора у трајању од две године и шест месеци.

На основу члана 91. и 92. КЗ од окривљених је одузета имовинска корист прибављена извршењем кривичног дела па су окривљени сваки понаособ обавезани да плате износе од по 575,00 динара у корист буџета Републике Србије у року од три месеца од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења а окривљени Ј.Ш. обавезан да плати и судски паушал у износу од 10.000,00 динара, у року од три месеца од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. Жалба браниоца окривљеног Г.Г. одбијена је као неоснована, а првостепена пресуда у односу на овог окривљеног у непреиначеном делу потврђена.

Ставом II изреке исте пресуде на основу члана 217. ЗКП обустављен је кривични поступак против окривљеног Д.Н., због смрти окривљеног.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж3 8/13 од 13.11.2014. године делимично су усвојене жалбе окривљеног Ј.Ш. и његовог браниоца, а пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 2406/12 од 19.06.2013. године преиначена у делу одлуке о казни, тако што је Апелациони суд у Новом Саду окривљеног Ј.Ш.

пошто му је претходно утврдио за кривично дело разбојништво из члана 206. став 1. у вези члана 33. КЗ, описано у тачки I изреке првостепене пресуде казну затвора у трајању од две године, а за кривично дело разбојништво из члана 206. став 1. у вези члана 30. КЗ, описано под тачком II изреке првостепене пресуде казна затвора у трајању од једне године и на основу члана 49. став 1. КЗЈ узео као утврђену казну затвора у трајању од 20 година изречену пресудом Вишег суда у Сремској Митровици К. бр. 26/88 од 30.06.1988. године за кривично дело убиство из члана 28. став 2. КЗВ, која је потврђена пресудом Врховног суда Војводине Кж. 2/89 од 14.09.1989. године и на основу члана 49. став 1. КЗЈ у вези члана 48. став 1. тачка 3. КЗЈ осудио на јединствену казну затвора у трајању од 20 година у коју му је сходно члану 50. став 1. и 2. КЗЈ урачунато и време проведено на издржавању казне затвора по пресуди Вишег суда у Сремској Митровици К. бр. 26/88 од 30.06.1988. године. У осталом делу жалбе окривљеног и његовог браниоца одбијене су као неосноване, а побијана пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против правноснажних пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 2406/12 од 19.06.2013. године и Кж3 8/13 од 13.11.2014. године, захтев за заштиту законитости поднела је бранилац окривљеног Ј.Ш., адв. Ш.П., због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП и то конкретно битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, с`предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев, а пресуду Апелационог суда у Новом Саду Кж3 8/13 од 13.11.2014. године преиначи тако што ће усвојити жалбу окривљеног и његовог браниоца изјављену против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Кж1 2406/12 од 19.06.2013. године и наведену пресуду преиначи тако што ће одбити жалбу ОЈТ у Новом Саду а пресуду Основног суда у Новом Саду К бр. 3004/10 од 09.04.2012. године, потврди, или пак да усвоји захтев за заштиту законитости, укине пресуде Апелационог суда у Новом Саду Кж1 2406/12 од 19.06.2013. године и Кж3 8/13 од 13.11.2014. године и предмет врати суду на поновно одлучивање о жалби ОЈТ у Новом Саду изјављеној против пресуде Основног суда у Новом Саду К бр. 3004/10 од 09.04.2012. године.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Ј.Ш., адв. Ш.П. Републичком јавном тужиоцу у смислу члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку и у седници већа коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са пресудама против којих је захтев поднет, па је по оцени навода и предлога у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ј.Ш., адв. Ш.П., у односу на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП је неоснован.

Бранилац окривљеног Ј.Ш., адв. Ш.П. у захтеву за заштиту законитости као разлог подношења захтева наводи битну повреду одредаба кривичног поступка из

члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, уз образложење да су обе нижестепене пресуде засноване на доказу на коме се по одредбама Законика о кривичном поступку, пресуде не могу заснивати. Као незаконит доказ означава записнике о препознавању лица од 23.12.1997. и 25.12.1997. године, сачињене од стране органа унутрашњих послова који су, по ставу браниоца окривљеног, спровели истражну радњу препознавања лица без овлашћења и без наредбе истражног судије сходно члану 162. став 3. тада важећег Закона о кривичном поступку.

По ставу браниоца окривљеног органи унутрашњих послова су једино имали овлашћење и то сходно члану 151. став 2. тада важећег Закона о кривичном поступку да утврде истоветност лица или предмета и то само у оквиру радњи проналажења евентуалних учинилаца кривичних дела а не и радњу саслушања коју су у конкретном случају предузели која није извршена у складу са одредбом члана 233. ЗКП. О предузетој радњи органи унутрашњих послова били су дужни сачинити записник који потписује испитано лице сагласно члану 79. став 1. тада важећег Закона о кривичном поступку што није учињено, па сви наведени недостаци чине записнике о препознавању незаконитим доказима.

Истакнуте наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује неоснованим а из следећих разлога:

Одредбом члана 604. став 1. Законика о кривичном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13 и 45/13) прописано је да ће се законитост радњи предузетих пре почетка примене овог законика оцењивати по одредбама Законика о кривичном поступку („Службени лист СРЈ“ бр. 70/01 и 68/02 и „Службени гласник РС“, бр. 58/04, 85/05, 85/05-др. закон, 115/05, 49/07, 122/08, 20/09-др. закон, 72/09 и 76/10).

Из списка предмета се утврђује да су записници о препознавању лица КУ бр. 132/97 од 23.12.1997. године и КУ 132/97 и 143/97 од 25.12.1997. године ОУП Србобран, сачињени од стране органа унутрашњих послова који су поступали у оквиру својих овлашћења одређених Законом о кривичном поступку („Службени лист СФРЈ“ бр. 4/77, 14/85, 36/77 (исправка), 74/87, 57/89 и 3/90 и „Службени лист СРЈ“, бр. 27/92 и 24/94 - у даљем тексту Закон о кривичном поступку) у фази претходног поступка и то на основу одредаба члана 151. став 1. и став 2, што је видљиво из списка предмета, јер је решење о спровођењу истраге према окривљенима Г.Г., М.М. и Д.Н., због више кривичних дела тешке крађе и разбојништва, међу којима и према оштећенима К.М. и К.И. донето дана 30.12.1997. године а према окривљеном Ј.Ш. донето дана 09.01.1998. године а радње препознавања су вршене пре доношења решења о спровођењу истраге и то дана 23.12.1997. и дана 25.12.1997. године, након подношења кривичне пријаве.

Одредбом члана 151. став 1. наведеног Закона о кривичном поступку предвиђено је да, ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, органи унутрашњих послова дужни су да предузму

потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, да се учинилац или саучесник не сакрије или не побегне, да се открију и обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ, као и да прикупе сва обавештења која би могла бити од користи за успешно вођење кривичног поступка.

Одредбом члана 151. став 2. истог Закона о кривичном поступку предвиђено је да ради извршења задатака из става 1. тог члана органи унутрашњих послова могу, поред осталог, да траже потребно обавештење од грађана и да предузму потребне мере у вези са утврђивањем истоветности лица и предмета као и да предузму друге потребне мере и радње. О чињеницама и околностима које су утврђене приликом предузимања појединих радњи а могу бити од интереса за кривични поступак, као и о предметима који су пронађени или одузети, саставиће се записник или службена белешка.

Према томе, радње препознавања о којима су сачињени записници на које се у захтеву указује, су предузете у складу са одредбама члана 151. став 1. и 2. Закона о кривичном поступку који је важио у време предузимања тих радњи.

Неосновано се у захтеву браниоца окривљеног указује да је радња препознавања незаконита, јер је иста била забрањена органу унутрашњих послова одредбом члана 151. став 3. поменутог Закона о кривичном поступку. Одредбом става 3. члана 151. Закона о кривичном поступку је предвиђено да органи унутрашњих послова могу и позивати грађане. У позиву се мора назначити разлог позивања. Принудно се може довести лице које се није одазвало позиву само ако је у позиву било на то упозорено. Приликом поступања по одредбама овог члана, органи унутрашњих послова не могу грађане саслушавати у својству окривљеног, сведока или вештака, ако у овом закону није друкчије предвиђено (члан 155. став 1).

У конкретном случају, међутим, препознавање су извршила лица која су, у својству грађана, позвана од стране овлашћеног органа у фази претходног поступка, пре него што је кривични поступак започео, да изврше препознавање. Та радња је извршена у циљу утврђивања истоветности лица од стране органа унутрашњих послова, а не саслушања у својству сведока, што је јасно видљиво из наведених записника о препознавању.

Како се, према томе, није радило о радњи саслушања грађана у својству сведока, то се не може говорити ни о повреди одредбе члана 151. став 3. Закона о кривичном поступку, на шта се неосновано у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног указује.

Неосновано се у захтеву указује и на недостатак потписа лица која су вршила препознавање као на сметњу која ове доказе чини незаконитим, јер, поред тога, што лица К.М., К.И. и З.Ж. нису оспорила чињеницу да су у тој фази поступка вршили препознавање у просторијама органа унутрашњих послова, већ се и

одредбе члана 79. и 80. Закона о кривичном поступку који је важио у то време, а на чије се наводно кршење указује, односе на записнике о радњама предузетим у току кривичног поступка, па с`тога нису од значаја за оцену формалне правилности записника сачињених пре покретања кривичног поступка, што је у конкретној ситуацији случај.

Неосновано се од стране браниоца окривљеног указује и на повреду одредбе члана 233. тада важећег Закона о кривичном поступку у погледу садржине предузете радње, односно начина препознавања као основа за оцену записника о препознавању као незаконитог доказа. Одредба члана 233. поменутог Закона о кривичном поступку односи се на саслушање сведока, одређујући правила о начину на који сведок треба да препозна лице или предмет. Ово су правила о препознавању која се односе на саслушање лица које има својство сведока у кривичном поступку, а не и на радње, које су органи унутрашњих послова били дужни предузимати у вези са утврђивањем истоветности лица или предмета, потребним за проналажење учиниоца кривичних дела или спречавање да се учинилац или саучесник сакрије или побегне како је то предвиђено одредбом члана 151. став 1. Закона о кривичном поступку. Према томе, овде се не ради о саслушању сведока, већ о радњи предузетој у вези са утврђењем истоветности лица ради откривања учинилаца кривичних дела, па се не може радити о повреди одредбе члана 233. ЗКП.

Из наведених разлога неосновани су наводи браниоца окривљеног да су судови учинили битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку.

С`тога је Врховни касациони суд из напред изнетих разлога, а на основу одредбе члана 490. и 491. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник,
Зорица Стојковић, с.р.

Председник већа-судија,
Бата Цветковић, с.р.